

സുന്നത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടാൻ..

مناظرة العباس بن موسى
بن مشكويه الهداني بحضرة الواثق:
كتاب الإبانة الكبرى لابن بطة العكبري

ഇബ്നു ബത്താഃ | അൽ ഇബാനത്തുൽ കബീറാ

മൊഴിമാറ്റം:

അബൂ ത്വാരിഖ് സുബൈർ മുഹമ്മദ്

عفظه الله

സുന്നത്തിൽ അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടാൻ..

مناظرة العباس بن موسى
بن مشكويه الهداني بحضرة الواثق:
الإبانة الكبرى لابن بطة العكبري

ഇബ്നു ബത്താഃ | അൽ ഇബ്ബാനത്തുൽ കബീറാ

മൊഴിമാറ്റം:

അബൂത്വാരിഖ് സുബൈർ മുഹമ്മദ്

حفظه الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

റഹ്മാനം റഹീമുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ

الْعَبَّاسُ بْنُ مَشْكُوَيْهِ الْهَمْدَانِيُّ، قَالَ:

أَدْخَلْتُ عَلَى الْخَلِيفَةِ الْمُتَكِّئِي بِالْوَائِقِ أَنَا وَجَمَاعَةٌ مِنْ أَهْلِ الْعِلْمِ، فَأَقْبَلَ
بِالْمَسْأَلَةِ عَلَيَّ مِنْ بَيْنِهِمْ، فَقُلْتُ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إِنِّي رَجُلٌ مُرَوَّعٌ وَلَا عَهْدَ
لِي بِكَلَامِ الْخُلَفَاءِ مِنْ قَبْلِكَ.

അബ്ബാസ് ബിൻ മശ്കവൈഹി പറയുന്നു:

എന്നെയും ഒരു പറ്റം പണ്ഡിതരെയും ഖലീഫ: വാമിഖിന്റെ മുമ്പാകെ ഹാജരാക്കി. കൂട്ടത്തിൽ എന്നെ ചോദ്യം ചെയ്യാനായി അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടുവന്നു. ഞാൻ പറഞ്ഞു: അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, വിരണ്ടുപോയ ഒരാളാണ് ഞാൻ. താങ്കൾക്കു മുമ്പ് ഒരു ഖലീഫയോടും സംസാരിച്ച പരിചയം എനിക്കില്ല.

فَقَالَ: لَا تَرَعْ وَلَا بَأْسَ عَلَيْكَ، مَا تَقُولُ فِي الْقُرْآنِ؟

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഭയപ്പെടേണ്ട, ബുദ്ധിമുട്ടൊന്നുമുണ്ടാവില്ല.

നീ ഖുർആനിനെ കുറിച്ച് എന്ത് പറയുന്നു?

فَقُلْتُ: «كَلَامُ اللَّهِ غَيْرُ مَخْلُوقٍ»،

ഞാൻ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം; സൃഷ്ടിയല്ല.

فَقَالَ: أَشْهَدُ لَتَقُولَنَّ مَخْلُوقًا أَوْ لَأَضْرِبَنَّ عُنُقَكَ،

قَالَ: فَقُلْتُ: إِنَّكَ إِنْ تَضْرِبَ عُنُقِي، فَإِنَّكَ فِي مَوْضِعٍ ذَلِكَ إِنْ جَرَتْ بِهِ
الْمَقَادِيرُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ، فَتَثَبَّتْ عَلَيَّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، فَإِمَّا أَنْ أَكُونَ عَالِمًا
فَتَثَبَّتْ حُجَّتِي، وَإِمَّا أَنْ أَكُونَ جَاهِلًا فَيَجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تُعَلِّمَنِي لِإِنَّكَ أَمِيرُ
الْمُؤْمِنِينَ وَخَلِيفَةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَابْنُ عَمِّ نَبِيِّهِ"

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഞാൻ കട്ടായം പറയുന്നു, സൃഷ്ടിയാണെന്ന് നീ പറയുക തന്നെ വേണം. അല്ലെങ്കിൽ നിന്റെ കഴുത്ത് ഞാൻ വെട്ടും.

ഞാൻ പറഞ്ഞു: എന്റെ കഴുത്ത് വെട്ടാൻ — അല്ലാഹുവിന്റെ മുൻനിർണ്ണയമുണ്ടെങ്കിൽ — അതിനുള്ള അധികാരസ്ഥാനത്താണല്ലോ താങ്കളുള്ളത്. അതിനാൽ എന്റെ കാര്യത്തിൽ താങ്കൾ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. പണ്ഡിതനാണെങ്കിൽ ന്യായവാദം സ്ഥാപിക്കാൻ അവസരം വേണം. അറിവില്ലാത്തവനാണെങ്കിൽ എന്നെ പഠിപ്പിക്കണം. താങ്കൾ വിശ്വാസികളുടെ നായകനാണ്, അല്ലാഹുവിന്റെ ഭൂമിയിൽ അവൻ നിശ്ചയിച്ച അധികാരിയാണ്. നബി ﷺ യുടെ പിതൃവ്യപുത്രനാണ്.

فَقَالَ: أَمَا تَقْرَأُ {إِنَّا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ} [القمر]،
 {وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا} [الفرقان]،

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: താങ്കൾ പാരായണം ചെയ്യാറില്ലേ?

« എല്ലാം നാം ഒരു മുൻനിർണ്ണയമനുസരിച്ചാണ് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നത് »
 (ഖമർ: 49) എന്നു?

« അവൻ എല്ലാറ്റിനെയും സൃഷ്ടിക്കുകയും അവയുടെ വിധി
 മുൻനിർണ്ണയം നടത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു » (ഘർഖാൻ: 2) എന്നു?

قُلْتُ: «يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ الْكَلْبِيَّةُ فِي كِتَابِ اللَّهِ خَاصٌّ أَمْ عَامٌّ؟»،
 قَالَ: عَامٌّ.

قُلْتُ: لَا، بَلْ خَاصٌّ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: {وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ} [النمل]
 فَهَلْ أُوتِيَتْ مُلْكٌ سُلَيْمَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ؟

ഞാൻ ചോദിച്ചു: അമീറുൽ മുഅ്മിനീൽ, ഖുർആനിലെ സംവർഗ്ഗം
 സാമാന്യമോ സവിശേഷമോ?

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: സാമാന്യം തന്നെ.

ഞാൻ പറഞ്ഞു: അല്ല, സവിശേഷമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

« അവൾക്ക് എല്ലാറ്റിൽനിന്നു നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.. » (നംല്: 23).

അവൾക്ക് സുലൈമാൻ عليه السلامന്റെ അധികാരവും നൽകപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?

فَحَذَفَنِي بِعَمُودٍ كَانَ بَيْنَ يَدَيْهِ، ثُمَّ قَالَ: أَخْرِجُوهُ، فَاضْرِبُوا عُنُقَهُ،
 فَأُخْرِجْتُ إِلَى قُبَّةٍ قُرَيْبَةٍ مِنْهُ، فَشَدَّ عَلَيْهَا كِتَافِي، فَنَادَيْتُ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ
 إِنَّكَ ضَارِبٌ عُنُقِي، وَأَنَا مُتَقَدِّمُكَ، فَاسْتَعَدَّ لِلْمَسْأَلَةِ جَوَابًا.

അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുന്നിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ദണ്ഡുകൊണ്ട്
 എന്നെ തള്ളിമാറ്റിയിട്ട് പറഞ്ഞു: ഇവനെ കൊണ്ടുപോയി കഴുത്ത്
 വെട്ടൂ. അടുത്തുള്ള ഒരു നിലവറയിലേക്ക് എന്നെ മാറ്റി അവിടെ
 ബന്ധിച്ചു. ഞാൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, നിങ്ങൾ
 എന്നെ ശിരശ്ചേദം ചെയ്യാൻ പോവുകയാണ്. ഞാൻ താങ്കളുടെ
 മുമ്പിൽ വരാം. താങ്കൾ ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം കരുതിക്കൊള്ളുക.

فَقَالَ: أَخْرِجُوا الزُّنْدِيقَ وَضَعُوهُ فِي أَصْبِقِ الْمَحَابِسِ، فَأُخْرِجْتُ إِلَى دَارِ
 الْعَامَّةِ، فَإِذَا أَنَا بِابْنِ أَبِي دُوَادٍ يُنَاطِرُ النَّاسَ عَلَى خَلْقِ الْقُرْآنِ،
 فَلَمَّا نَظَرَ إِلَيَّ قَالَ: يَا خَرْمِيُّ قُلْتُ: «أَنْتَ وَالَّذِينَ مَعَكَ وَهُمْ شِيعَةُ الدَّجَالِ»
 فَحَبَسَنِي فِي سِجْنٍ بِبَغْدَادَ يُقَالُ لَهُ الْمَطْبَقُ...

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഈ മതദ്രഷ്ടനെ അവിടെനിന്ന് ഏറ്റവും
 കടുസ്സായ തടവറയിലേക്ക് മാറ്റൂ. അങ്ങനെ ഞാൻ
 പൊതുതടവറയിൽ ഇബ്നൻ അബീ ദുആദിന്റെ അടുത്തെത്തി.
 അയാൾ അന്തേവാസികളുമായി പൂർത്തൻ സൃഷ്ടിയായോ എന്ന്
 സംവദിക്കുകയാണ്. എന്നെ ഒന്ന് നോക്കിയിട്ട് പറഞ്ഞു:
 നിർമ്മതനായ ബാബക് അൽ പൂർറമിയുടെ അനുയായി.., ഞാൻ

തിരിച്ചടിച്ചു: നീയും കൂടെയുള്ളവരും ദജ്ജാലിന്റെ കക്ഷികളല്ലേ. അനന്തരം കഠിനതടവിയായി എന്നെ ബഗ്ദാദിലെ മുതബ്ബഖ് ജയിലിലേക്ക് മാറ്റി...

ثُمَّ ذَكَرَنِي بَعْدَ أَيَّامٍ وَأَخْرَجَنِي مِنَ السَّجْنِ وَأَوْقَفَنِي بَيْنَ يَدَيْهِ، وَقَالَ: عَسَاكَ مُقِيمًا عَلَى الْكَلَامِ الَّذِي كُنْتَ سَمِعْتَهُ مِنْكَ؟

فَقُلْتُ: «وَاللَّهِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إِنِّي لَأَدْعُورَئِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي لَيْلِي وَنَهَارِي إِلَّا يُمِيتَنِي إِلَّا عَلَى مَا كُنْتَ سَمِعْتَهُ مِنِّي»
قَالَ: أَرَاكَ مُتَمَسِّكًا.

കറച്ചുനാൾ കഴിഞ്ഞ് ഖലീഫ: എന്നെ ഓർത്തപ്പോൾ എന്നെ വീണ്ടും ഹാജരാക്കിയിട്ട് ചോദിച്ചു: നീ ഞാൻ കേട്ട അതേ അഭിപ്രായത്തിൽ തന്നെ ഉറച്ചു നിൽക്കുകയാണോ?

ഞാൻ പ്രതിവചിച്ചു: അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, അല്ലാഹു തന്നെ സത്യം! ഞാൻ എന്റെ റബ്ബിനോട് രാപ്പകൽ മുഴുക്കെ താങ്കൾ എന്നിൽനിന്ന് കേട്ടതിലല്ലാതെ എന്നെ മരിപ്പിക്കരുതേ എന്ന് ദുആ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവനായിട്ടാണ് നിന്നെ ഞാൻ കാണുന്നത്.

قُلْتُ: لَيْسَ هُوَ شَيْءٌ قُلْتُهُ مِنْ تَلْقَاءِ نَفْسِي، وَلَكِنَّهُ شَيْءٌ لَقِيتُ فِيهِ الْعُلَمَاءَ بِمَكَّةَ، وَالْمَدِينَةَ، وَالْكُوفَةَ، وَالْبَصْرَةَ، وَالشَّامَ، وَالشُّعُورَ، فَرَأَيْتُهُمْ عَلَى السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ.

ഞാൻ പറഞ്ഞു: അത് എന്റെ സ്വന്തം വകയായി പറഞ്ഞ ഒരു കാര്യമല്ല. മറിച്ച്, അക്കാര്യത്തിലാണ് മക്ക:, മദീന:, കൂഹ:, ബസ്വറ:, ശാമ:, അതിർത്തി പ്രദേശങ്ങൾ ഇവിടങ്ങളിലെല്ലാമുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ നിലകൊള്ളുന്നതായി ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളത്. അവരെയെല്ലാം ഞാൻ കണ്ടത് സുന്നത്തിലും ജമാഅത്തിലുമാണ്.

فَقَالَ لِي: وَمَا السُّنَّةُ وَالْجَمَاعَةُ؟

قُلْتُ: سَأَلْتُ عَنْهَا الْعُلَمَاءَ فَكُلُّ مُجِبِّرٍ وَيَقُولُ: إِنَّ صِفَةَ الْمُؤْمِنِ مِنْ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ:

അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു: എന്താണ് സുന്നത്തും ജമാഅത്തും?

ഞാൻ പറഞ്ഞു: അതിനെ കുറിച്ച് ഞാൻ പണ്ഡിതന്മാരോട് ചോദിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരെല്ലാം അറിയിച്ചത്, അഹ്ലുസ്സുന്ന:യിൽപ്പെട്ട ഒരു വിശ്വാസിയുടെ വിശേഷണം ഇങ്ങനെയാണ്:

أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ مُخْلِصًا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَإِنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
 وَرَسُولُهُ، وَالْإِقْرَارُ بِمَا جَاءَتِ الْأَنْبِيَاءُ وَالرُّسُلُ، وَيَشْهَدُ الْعَبْدُ عَلَى مَا ظَهَرَ مِنْ
 لِسَانِهِ وَعَقَدَ عَلَيْهِ قَلْبُهُ،

(1) ആ അടിയൻ അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു, തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ ലവലേശം കളങ്കമില്ലാതെ, അത് അവനു മാത്രമാക്കി കൊണ്ട് പ്രഖ്യാപിക്കും: അല്ലാഹുവല്ലാതെ ന്യായമായും ആരാധിക്കപ്പെടേണ്ടവനായി ആരുമില്ല; അവൻ ഏകനായിട്ടുള്ളവൻ, പങ്കുകാരേയില്ലാത്തവൻ. നിശ്ചയം, മുഹമ്മദ് അവന്റെ ദാസനും ദൂതനാണ്. നബിമാരും ദൂതന്മാരും കൊണ്ടുവന്നത് അതേപടി അംഗീകരിക്കും. ആ അടിയൻ തന്റെ നാവിലൂടെ പ്രകടമായതും ഹൃദയത്തിൽ രൂഢമൂലമായതുമായ കാര്യം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തും.

وَالْإِيْمَانُ بِالْقَدْرِ خَيْرُهُ وَشَرُّهُ مِنَ اللَّهِ، وَيَعْلَمُ الْعَبْدُ أَنَّ مَا أَصَابَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَهُ، وَأَنَّ مَا أَخْطَأَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَهُ،

(2) ഖദ്റിലുള്ള വിശ്വാസം: ഗുണകരമോ ദോഷകരമോ ആയ എല്ലാം അല്ലാഹുവിൽനിന്നുള്ളതാണ്; തന്നെ ബാധിച്ചതൊന്നും തെന്നിപ്പോകാനുള്ളതല്ല, തെന്നിപ്പോയതൊന്നും തനിക്ക് കിട്ടാനുള്ളതല്ല എന്ന് ആ അടിയൻ അറിഞ്ഞിരിക്കും.

وَالْإِيمَانُ قَوْلٌ وَعَمَلٌ يَزِيدُ بِالطَّاعَةِ وَيَنْقُصُ بِالْمَعْصِيَةِ،

(3) ഈമാൻ വാക്കും പ്രവൃത്തിയും ചേർന്നതാണ്: അത് പുണ്യം കൊണ്ട് വർദ്ധിക്കുന്നു; പാപം കൊണ്ട് ക്ഷയിക്കുന്നു.

وَأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ عَلِمَ مِنْ خَلْقِهِ مَا هُمْ فَاعِلُونَ، وَمَا هُمْ إِلَيْهِ صَائِرُونَ،
فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ،

(4) തന്റെ സൃഷ്ടികൾ എന്താണ് ചെയ്യുക എന്നതും, അവരുടെ പരിണതി എന്തായിരിക്കുമെന്നതും, ഒരു വിഭാഗം സ്വർഗ്ഗത്തിലും ഒരു വിഭാഗം നരകത്തിലുമായിരിക്കും എന്തുക എന്നതും അല്ലാഹു സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നു.

وَصَلَاةُ الْجُمُعَةِ وَالْعِيدَيْنِ خَلْفَ كُلِّ إِمَامٍ بَرٍّ وَفَاجِرٍ، وَصَلَاةُ الْمَكْتُوبَةِ مِنْ غَيْرِ أَنْ تُقَدَّمَ وَقْتًا أَوْ تُؤَخَّرَ وَقْتًا،

(5) ജുമുഅയും രണ്ട് ഈദും, നല്ലവനോ മോശപ്പെട്ടവനോ ആകട്ടെ, ഏത് ഇമാമിന്റെ പിറകിലും നമസ്കരിക്കാം. അതുപോലെ സമയം മുന്തിക്കുകയോ പിന്തിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ നിർബന്ധ-നമസ്കാരങ്ങളും.

وَأَنْ نَشْهَدَ لِلْعَشْرَةِ الَّذِينَ شَهِدَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قُرَيْشٍ بِالْجَنَّةِ،

(6) നബി ﷺ സ്വർഗ്ഗം ലഭിക്കുമെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ
ഖുറശികളായ പത്തുപേർക്ക് നാമും അത് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തും.

وَالْحُبُّ وَالْبُغْضُ لِلَّهِ وَفِي اللَّهِ،

(7) സ്നേഹിക്കുന്നതും വെറുക്കുന്നതും അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടിയും
അവന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലുമായിരിക്കും.

وَإِقَاعُ الظَّلَاقِ إِذَا جَرَى كَلِمَةً وَاحِدَةً،

(8) തലാഖിന്റെ ഒരു വാക്ക് വാവിട്ടു പോയാൽ തലാഖ്
സംഭവിച്ചതായി ഗണിക്കും.

وَالْمَسْحُ عَلَى الْحُقَّيْنِ لِلْمَسَافِرِ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ وَلِلْمُقِيمِ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ،

(9) യാത്രക്കാരന് മൂന്നു രാവും മൂന്നു പകലും, നാട്ടിൽ നിൽക്കുന്നവന്
ഒരു രാവും ഒരു പകലും ബുട്ടിന്മേൽ തടവാം.

وَالْتَقْصِيرُ فِي السَّفَرِ إِذَا سَافَرَ سِتَّةَ عَشَرَ فَرَسَخًا بِالْهَاشِمِيِّ - ثَمَانِيَةً وَأَرْبَعِينَ
مِيلاً - ،

(10) യാത്രയിൽ നമസ്കാരം ചുരുക്കം - പതിനാറ് ഹാശിമീ കാതം
അഥവാ 48 മൈൽ സഞ്ചരിക്കുന്നുവകിൽ.

وَتَقْدِيمُ الْإِفْطَارِ وَتَأْخِيرُ السَّحُورِ، وَتَرْكِيْبُ الْيَمِينِ عَلَى الشَّمَالِ فِي الصَّلَاةِ،
وَالْجَهْرُ بِأَمِينٍ، وَإِخْفَاءُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ،

(11) നോമ്പുതുറ മുന്തിക്കുകയും അത്താഴം പിന്തിക്കുകയും ചെയ്യും,
നമസ്കാരത്തിൽ വലതു കൈ ഇടതുകൈയിനു മീതെ വെക്കും,
ആമീൻ ഉറക്കെ പറയും, ബിസ്മില്ലാഹ് മെല്ലെ ഓതും.

وَأَنْ تَقُولَ بِلِسَانِكَ وَتَعْلَمَ يَقِينًا بِقَلْبِكَ أَنَّ خَيْرَ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدَ نَبِيِّهَا أَبُو
بَكْرٍ، ثُمَّ عُمَرُ، ثُمَّ عُثْمَانُ، ثُمَّ عَلِيٌّ رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ،

(12) ഹൃദയത്തിലുള്ള ദ്രവ്യവിശ്വാസത്താൽ നിനക്ക്
ബോധ്യമാവുകയും നാവുകൊണ്ട് പറയുകയും ചെയ്യുക: നബി ﷺ
കഴിഞ്ഞാൽ ഈ സമുദായത്തിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠർ അബൂ ബക്ർ,
പിന്നെ ഉമർ, പിന്നെ ഉഥ്മാൻ, പിന്നെ അലി - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَجْمَعِينَ -
എന്നിവരാണ്.

وَالْكَفَّ عَمَّا شَجَرَ بَيْنَ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،

(13) നബി ﷺ യുടെ അനുചരന്മാർക്കിടയിലുണ്ടായ ഭിന്നതകളിൽ മൗനമവലംബിക്കും.

وَالْإِيمَانَ بِالْبَعْثِ وَالنُّشُورِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ وَالصِّرَاطِ
وَالْمِيزَانَ،

(14) മരണാനന്ത ജീവിതം, പുനരുത്ഥാനം, ഖബർ ശിക്ഷ, മുൻകർ, നകീർ, നരകത്തിനു മീതെയുള്ള സ്വീറാത്, നീതിയുടെ തുലാസ് എന്നിവയിൽ വിശ്വാസിക്കും.

وَأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُخْرِجُ أَهْلَ الْكِبَائِرِ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ مِنَ النَّارِ، وَأَنَّهُ لَا يُخَلِّدُ فِيهَا إِلَّا مُشْرِكٌ،

(15) ഈ സമുദായത്തിൽനിന്ന് വൻപാപം ചെയ്തവരെ അല്ലാഹു നരകത്തിൽനിന്ന് പുറത്ത് കൊണ്ടുവരും, ഒരു മുശ്ശികല്ലാതെ അതിൽ ശാശ്വതമാവില്ലെന്നും,

وَأَنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَرَوْنَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِأَبْصَارِهِمْ،

(16) സ്വർഗ്ഗസ്ഥർ കണ്ണുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിനെ കാണുമെന്നും,

وَأَنَّ الْقُرْآنَ كَلَامُ اللَّهِ غَيْرُ مَخْلُوقٍ،

(17) തീർച്ചയായും ഖുർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാണ്, സൃഷ്ടിയല്ലെന്നും,

وَأَنَّ الْأَرْضَ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَالسَّمَاوَاتِ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ،
سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ.

(18) തീർച്ചയായും അന്ത്യനാളിൽ ഭൂമി ഒന്നടങ്കം അവന്റെ ഒരു കൈപിടിയിലൊതുക്കുമെന്നും, ആകാശങ്ങൾ അവന്റെ വലതുകൈയിൽ ചുരുട്ടിക്കൂട്ടുമെന്നും (അഹ്ലുസ്സുന്നഃ വിശ്വസിക്കുന്നു). എല്ലാവിധ ശിർക്കിൽനിന്നും അല്ലാഹു ഉയരെയാണ്, അവന്റെ വിശുദ്ധിയെ ഞാൻ സദാ വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

قَالَ: فَلَمَّا سَمِعَ هَذَا مِنِّي أَمْرِي فَقَلَعَ لِي أَرْبَعَةَ أَضْرَاسٍ،
وَقَالَ: أَخْرِجُوهُ عَنِّي لَا يُفْسِدُ عَلَيَّ مَا أَنَا فِيهِ،

ഇപ്രകാരം ഞാൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം എന്റെ നാലു പല്ലുകൾ പിഴുതെടുത്തു.

എന്നിട്ട് ഖലീഫ: പറഞ്ഞു: ഞാൻ ഇപ്പോഴുള്ളതിൽനിന്ന് എന്നെ കഴപ്പുത്തിലാക്കാൻ വിടാതെ അവനെ ഇവിടെ നിന്നും കൊണ്ടുപോകൂ.

فَأُخْرِجْتُ فَلَقَيْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ أَحْمَدَ بْنَ حَنْبَلٍ فَسَأَلَنِي عَمَّا جَرَى بَيْنِي
وَبَيْنَ الْخُلَيْفَةِ فَأَخْبَرْتُهُ، فَقَالَ: لَا نَسِيَّ اللَّهُ لَكَ هَذَا الْمَقَامَ حِينَ تَقِفُ بَيْنَ
يَدَيْهِ.

അങ്ങനെ അവരെന്നെ പുറത്തുവിട്ടു. പിന്നീട് ഞാൻ ഇമാം അഹ്മദ് رحمه الله യെ കണ്ടുമുട്ടി. ഖലീഫ:യുടെ അടുക്കൽ എത്തുണ്ടായി എന്ന് ചോദിച്ചു. ഞാൻ അത് വിവരിച്ചു. അപ്പോൾ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പാകെ നീ നിൽക്കുമ്പോൾ അവൻ ഇത് മറക്കില്ല.

ثُمَّ قَالَ:

يَنْبَغِي أَنْ نَكْتُبَ هَذَا عَلَى أَبْوَابِ مَسَاجِدِنَا، وَنُعَلِّمَهُ أَهْلَنَا وَأَوْلَادَنَا،

അദ്ദേഹം തുടർന്നു:

നമ്മുടെ പള്ളികൾ കവാടങ്ങളിൽ ഇത് എഴുതിവെക്കണം. നമ്മുടെ ഭാര്യമാരെയും കുട്ടികളെയും ഇത് പഠിപ്പിക്കണം.

ثُمَّ التَّفَّتَ إِلَى ابْنِهِ صَالِحٍ، فَقَالَ:
 اكْتُبْ هَذَا الْحَدِيثَ وَاجْعَلْهُ فِي رَقٍّ أَبْيَضٍ وَاحْتَفِظْ بِهِ، وَاعْلَمْ أَنَّهُ مِنْ خَيْرِ
 حَدِيثٍ كَتَبْتُهُ، إِذَا لَقِيتَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَلَقَّاهُ عَلَى السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ.

പിന്നീട് പുത്രൻ സ്വാലിഹിനോട് പറഞ്ഞു:

ഈ വൃത്താന്തം നീ ഒരു വെള്ളത്തകിടിൽ രേഖപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കൂ. അറിയുക! നീ രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കുന്ന ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായതിൽ ഒന്നായിരിക്കും ഇത്. നീ അതിലുറച്ച് അന്ത്യനാളിൽ അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുകയാണെങ്കിൽ സുന്നത്തിലും ജമാഅത്തിലുമായിരിക്കും നീ അവനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നത്.

[ابْنُ بَطَّةَ الْعُكْبَرِيِّ فِي الْإِبَانَةِ الْكُبْرَى]

(ഇബ്നു ബത്താഃ | അൽ ഇബാനത്തുൽ കൂബ്റാ)

حفظه الله مؤلفه: അബൂ ത്വാരിഖ് സുബൈർ മുഹമ്മദ്

.....

ഖുർആനും സുന്നത്തും സലഹുകളുടെ മൻഹജ് അനുസരിച്ച മനസ്സിലാക്കുവാനും പഠിക്കുവാനും ഉതകുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളും കഴമ്പുള്ള ലേഖനങ്ങളും

www.islambooks.in

ഖുർആൻ പരിഭാഷകളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും വായിക്കുന്നവർക്കുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗരേഖ

ഖുർആൻ വിവരണം

www.quranvिवaranam.com

ഖുർആനും സുന്നത്തും സച്ചരിതരായ പൂർവികർ മനസ്സിലാക്കിയ പോലെ അതിന്റെ ഏറ്റവും പരിശുദ്ധവും വ്യക്തവുമായ രൂപത്തിൽ പഠിക്കാൻ

ilmus Salaf

Darul Hadeeth As-Salafiyya, Kerala

www.ilmussalaf.com